Vejrumbro Fri

Undervisningsplan i historie og kristendomskundskab

5., 6. og 7. klasse – samlæst hold · Historie og kristendomskundskab · Skoleåret 2026/27

Om planen

Undervisningsplanen beskriver skolens mål for historie og kristendomskundskab, og hvordan undervisningen fører eleverne frem mod dem. De to fag undervises på det samme hold og skifter i perioder gennem året. Planen bygger på fagenes årsplan for 5., 6. og 7. klasse, hvor forløbene fra Historieportalen og Kristendomskundskabsportalen er samlet i otte temaer.

Hele holdet arbejder med det samme tema og den samme fortælling, mens kravene til viden, kilder, fortolkning og stillingtagen tilpasses 5., 6. og 7. klasse. Planen er en ramme, ikke en drejebog: Læreren kan tilpasse aktiviteter og tidsforbrug efter elevernes udvikling, så længe målene, arbejdsgangen og differentieringen fastholdes.

Omfang: 3 lektioner om ugen for hele holdet · Historie og kristendomskundskab fylder omtrent lige meget i løbet af året · **Lærer:** Mads · **Materialer:** Historieportalen og Kristendomskundskabsportalen · Bibelen · billeder, kort og lokale kilder

Udarbejdet af: Planen er udarbejdet af lærer og ledelse i samarbejde · **Senest revideret:** _____

Indhold

1. Lovgrundlag og skolens valg af mål 3
2. Skolens mål for historie og kristendomskundskab 5
Fagenes formål 5
Slutmål 5
Fagligt indhold og historiekanon 5
Progression på holdet 6
3. Sådan arbejder vi 7
Arbejdsgangens fem trin 7
En typisk lektion 7
En typisk uge 7
Faste rutiner 7
Samarbejde på tværs af klassetrin 8
4. Differentiering 9
Samme tema – tre niveauer 9
Støtte og udfordring inden for klassetrinnet 9
Én lærer på holdet 9
5. Frihed og folkestyre, demokratisk dannelse og ligestilling 10
Alsidig personlig udvikling 10
6. Evaluering og information til elever og forældre 11
Løbende evaluering 11
Faste statuspunkter 11
Information til forældre 11
Evaluering af undervisningen 11
7. Årsoversigt 12
8. Temabeskrivelser 13
Skoleårets start · Hvem fortæller historien? 13
Efterår · Fortællinger og livets ritualer 13
Efterår · Magt i middelalderen 14
Op til jul · Ånd, algoritmer og jul 15
Vinter · Opdagelser og nye verdener 15
Vinter · Abrahams religioner – jødedom og islam 16
Forår · Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden 16
Skoleårets afslutning · Religion, kunst og myter 17
Bilag A. Observationsskema 19
Bilag B. Kilde- og tekstark 20

1. Lovgrundlag og skolens valg af mål

Vejrumbro Fri er en fri grundskole med undervisning til og med 7. klassetrin, og undervisningen skal leve op til lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven). Historie og kristendomskundskab undervises på et samlæst hold med 5., 6. og 7. klasse. Tabellen viser, hvordan planen dækker kravene.

Krav	Hvordan planen opfylder kravet
§ 1, stk. 2 – stå mål med folkeskolen	I folkeskolen har historie kompetencemål efter 4., 6. og 9. klassetrin inden for kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiebrug. Kristendomskundskab har kompetencemål efter 3., 6. og 9. klassetrin inden for livsfilosofi og etik, bibelske fortællinger, kristendom samt – fra 7. klasse – ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser. Skolens slutmål efter 7. klassetrin bygger på de samme kompetenceområder (afsnit 2).
Historiekanon	I folkeskolen skal eleverne have mødt historiekanonens punkter inden udgangen af 9. klasse. Holdet arbejder med kanonpunkterne Absalon, Kalmarunionen, Columbus og Reformationen (afsnit 2 og 8).
§ 1, stk. 2 – frihed og folkestyre, demokratisk dannelse, ligestilling	Afsnit 5 beskriver, hvordan fagene bidrager, og hvor det sker i temaerne.
§ 1 a, stk. 1 – slutmål	Planen indeholder skolens slutmål for historie og kristendomskundskab efter 7. klassetrin, som er skolens sidste klassetrin (afsnit 2).
§ 1 a, stk. 1 – obligatoriske emner	Historie bidrager til det obligatoriske emne uddannelse og job i temaet Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden, hvor eleverne undersøger børns skolegang og arbejde før og nu (afsnit 8).
§ 1 a, stk. 2 – undervisningsplan og alsidig personlig udvikling	Planen angiver udviklingen hen mod slutmålene, beskriver, hvad 5., 6. og 7. klasse arbejder med i hvert tema (afsnit 2, 4, 7 og 8), og hvordan fagene bidrager til elevernes alsidige personlige udvikling (afsnit 5).
§ 1 a, stk. 3 – delmål	Kravet om delmål gælder dansk, matematik, engelsk, geografi, biologi og fysik/kemi – ikke historie og kristendomskundskab. Planen har derfor kun slutmål, og vejen derhen beskrives som progression (afsnit 2 og 4).
§ 1 b – løbende evaluering og information	Hvert tema har en evalueringsform, og der er faste statuspunkter, som bruges til at tilpasse undervisningen og til skole-hjem-samtaler. Planen evalueres ved skoleårets afslutning (afsnit 6 og bilag A).
§ 1 c – offentliggørelse	Slutmål og undervisningsplan offentliggøres på skolens hjemmeside, og beskrivelsen dér skal svare til planen.

Skolens valg: egne mål, der står mål med Fælles Mål

Vejrumbro Fri fastsætter egne mål. Der er fastsat tre slutmål for historie og tre slutmål for kristendomskundskab efter 7. klassetrin. I kristendomskundskab er bibelske fortællinger og kristendom samlet i ét område, fordi eleverne i praksis møder kristendommen gennem fortællingerne.

Fælles Måls kompetencemål er bindende for folkeskolen, mens færdigheds- og vidensmålene har været vejledende siden 1. januar 2025. Nye fagplaner afløser Fælles Mål fra skoleåret 2027/28. I udkastet til den nye fagplan for kristendomskundskab er faget samlet i fire indholdsområder med trinforløb for 1.–3., 4.–6. og 7.–9. klasse. Målene i denne plan passer ind i den nye struktur, og planen revideres, når fagplanerne foreligger i endelig form.

Færre mål – mere fokus på processen

Fagenes årsplan gentager to mål for hvert klassetrin i hvert forløb – over 100 målformuleringer i alt. I undervisningsplanen er de samlet i seks slutmål. Der er ingen delmål, fordi loven ikke kræver det i de to fag, og der er ingen særskilte mål for de enkelte forløb. Årsplanens 14 forløb er samlet i otte temaer, og hvert tema har ét fokus og ét undersøgelsesspørgsmål.

I historie og kristendomskundskab er det vigtigste, at eleverne lytter til fortællinger, undrer sig, undersøger kilder og tekster og tager stilling. Det er arbejdsgangens fem trin (afsnit 3) og forventningerne på tre niveauer (afsnit 4), der fører eleverne frem mod målene.

2. Skolens mål for historie og kristendomskundskab

Fagenes formål

Historie: Eleverne skal opnå historisk viden og forståelse og kunne se sig selv som en del af historien. De skal kunne placere begivenheder og perioder i tid og sted, undersøge kilder og forstå, at historien fortælles forskelligt alt efter, hvem der fortæller, og hvorfor. Faget skal styrke elevernes lyst til at undre sig over fortiden og bruge den til at forstå nutiden.

Kristendomskundskab: Eleverne skal opnå viden om og forståelse af kristendommen, andre religioner og livsopfattelser og de grundlæggende spørgsmål, mennesker til alle tider har stillet. Gennem fortællinger, samtaler og undersøgelser skal eleverne lære at fortolke, reflektere og tage stilling – og at møde andres tro og holdninger med respekt.

Slutmål

Slutmålene efter 7. klassetrin er holdets mål. 5. og 6. klasse arbejder hen imod dem gennem de samme temaer, og vejen dertil er beskrevet som progression nedenfor og i afsnit 4.

Fag	Kompetenceområde	Slutmål efter 7. klassetrin
Historie	Kronologi og sammenhæng	Eleven kan placere og sammenligne historiske perioder og begivenheder og forklare sammenhænge mellem dansk historie og omverdenen.
Historie	Kildearbejde	Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger, bruge kilder til at belyse dem og vurdere kildernes brugbarhed.
Historie	Historiebrug	Eleven kan forklare, hvordan fortiden fortolkes og bruges, og hvordan det påvirker vores forståelse af nutiden.
Kristendoms-kundskab	Livsfilosofi og etik	Eleven kan reflektere over grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske problemstillinger og begrunde egne holdninger.
Kristendoms-kundskab	Bibelske fortællinger og kristendom	Eleven kan fortolke centrale bibelske fortællinger og forklare kristendommens grundbegreber, ritualer og betydning i Danmark før og nu.
Kristendoms-kundskab	Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser	Eleven kan beskrive og sammenligne centrale tanker, ritualer og symboler i jødedom, islam og hinduisme med kristendommen.

Fagligt indhold og historiekanon

Målene nås gennem et indhold, der dækker kernestoffet i de to fag. Tabellen viser, hvor indholdet behandles.

Fag	Indhold	Temaer
Historie	Lokalhistorie og historiebrug, myter om fortiden, middelalderen med Absalon, Valdemar og Kalmarunionen, opdagelsesrejserne, Reformationen, barndom gennem tiden, epidemier før og nu	Hvem fortæller historien? · Magt i middelalderen · Opdagelser og nye verdener · Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden
Kristendoms-kundskab	Lignelser og bibelske fortællinger, ritualer, menneskesyn og etik, jul og højtider, Reformationen og kristendommen i Danmark, jødedom, islam og hinduisme, myter og kunst	Fortællinger og livets ritualer · Ånd, algoritmer og jul · Abrahams religioner · Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden · Religion, kunst og myter
Historiekanon	Absalon · Kalmarunionen · Columbus · Reformationen	Magt i middelalderen · Opdagelser og nye verdener · Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden

Progression på holdet

Progressionen beskrives gennem den måde, eleverne arbejder med fortællinger, kilder og spørgsmål på – ikke gennem flere mål. Alle elever arbejder med det samme tema, men kravene stiger fra 5. til 7. klasse:

5. klasse arbejder med grundlæggende viden og tydelige historiske og religiøse fortællinger. Eleverne genfortæller, placerer begivenheder på tidslinjen, arbejder med enkle kilder og giver enkle faglige forklaringer.

6. klasse arbejder mere selvstændigt med kilder og med historiske og religiøse sammenhænge. Eleverne forklarer årsager og følger, sammenligner og reflekterer fagligt.

7. klasse arbejder mod slutmålene med en selvstændig og reflekteret faglighed. Eleverne formulerer problemstillinger, analyserer kilder, perspektiver og forskellige fortolkninger og argumenterer for deres standpunkter. Det forbereder dem på overgangen efter 7. klasse.

3. Sådan arbejder vi

Historie og kristendomskundskab er procesorienteret: Eleverne lærer fagene ved at lytte til fortællinger, stille spørgsmål og undersøge, hvad kilder og tekster siger. Der arbejdes med ét tema ad gangen, og alle temaer følger arbejdsgangens fem trin. Det giver genkendelighed, gør det muligt at undervise tre klassetrin på én gang, og eleverne bliver mere selvstændige i løbet af året.

Arbejdsgangens fem trin

Trin	Hvad gør vi?
1. Fortælling og undren	Hele holdet samles om en fortælling, et billede, en kilde eller et spørgsmål. Temaet placeres på tidslinjen, og temaets begreber samles på væggen.
2. Spørgsmål	Eleverne stiller spørgsmål til temaet. 5. klasse arbejder ud fra lærerens spørgsmål, 6. klasse vælger blandt spørgsmål, og 7. klasse formulerer egne problemstillinger.
3. Undersøg	Eleverne undersøger kilder, tekster, billeder, film eller interview i makkerpar og grupper på tværs af klassetrin.
4. Fortolk og forklar	Eleverne forklarer sammenhænge, fortolker fortællinger og sammenligner synsvinkler – fx med tidslinje, skema eller tankekort.
5. Formidl og tag stilling	Eleverne fremlægger, giver respons og taler om, hvad de har lært, og hvad det betyder for os i dag.

Trinnene hænger på væggen i klassen. I korte forløb kan trin 1 og 2 slås sammen, men alle fem trin er med i hvert tema.

En typisk lektion

Andel	Fase	Hvad sker der?
ca. 10 %	Fælles start	Dagens fortælling, billede eller spørgsmål. Kort opsamling på sidste gang.
ca. 20 %	Fælles input	Læreren fortæller, introducerer begreber eller viser film eller tekst fra portalen.
ca. 50 %	Undersøg og fortolk	Arbejde med kilder og tekster i makkerpar eller grupper med roller. Læreren vejleder og samler grupper.
ca. 20 %	Fælles afslutning	Grupperne deler, hvad de har fundet. Exit-spørgsmål, kort samtale eller tidslinjen opdateres.

Fordelingen er vejledende og tilpasses indholdet.

En typisk uge

Holdet har 3 lektioner om ugen. Historie og kristendomskundskab skifter i perioder, så læreren kun skal forberede ét tema ad gangen. Ugen lægges så vidt muligt som én dobbeltlektion og én enkeltlektion: Dobbeltlektionen bruges til undersøgelse og gruppearbejde, og enkeltlektionen til fortælling, samtale og opsamling. Hvis et tema tager længere eller kortere tid end planlagt, rykkes de følgende uger, men alle temaer gennemføres i løbet af skoleåret.

Faste rutiner

- **Tidslinjen** hænger i klassen hele året. Hvert tema placeres på den, så eleverne får overblik og kan se sammenhænge.
- **Begrebsvæggen** opdateres med temaets begreber og bruges i samtaler og fremlæggelser.

- **Fagmappen** samler elevernes noter, kildeark (bilag B) og produkter, så elev, lærer og forældre kan se udviklingen.
- **Den gode samtale:** Vi lytter, spørger og begrunder – og vi respekterer, at man kan tro og mene forskelligt.

Samarbejde på tværs af klassetrin

Holdet arbejder ofte i grupper på tværs af klassetrin med faste roller: historiker, kildeekspert, formidler og sekretær. Rollerne skifter, så alle prøver at undersøge, notere og fremlægge. 7. klasse skal ikke være hjælpelærere – de skal også selv udfordres på deres eget niveau, fx med flere kilder eller en mere analyserende opgave.

4. Differentiering

Hele holdet arbejder med samme overordnede tema og ofte med samme fortælling eller kilde, mens kravene til viden, kilder, fortolkning og stillingtagen tilpasses 5., 6. og 7. klasse. Det fastholder fællesskabet og gør undervisningen overskuelig for læreren. Differentieringen sker på to måder, der virker sammen: efter klassetrin og efter niveau inden for klassetrinnet.

Samme tema – tre niveauer

Tabellen beskriver, hvad læreren kan forvente af eleverne. Niveauerne er ikke mål, men en hjælp til at give hver elev en passende udfordring. I temaerne (afsnit 8) står der én linje pr. klassetrin.

	5. klasse	6. klasse	7. klasse
Overblik og sammenhæng	Placerer begivenheder og personer på tidslinjen.	Sammenligner perioder og forklarer årsager og følger.	Forklarer sammenhænge mellem Danmark og omverdenen og mellem fortid og nutid.
Kilder og tekster	Finder oplysninger i billeder, korte tekster og fortællinger.	Bruger en kilde til at belyse et spørgsmål og vurderer, om den er brugbar.	Sammenholder flere kilder og vurderer synsvinkler og troværdighed.
Fortolkning	Genfortæller og siger med egne ord, hvad en fortælling handler om.	Forklarer budskabet og sammenligner med i dag.	Sammenligner forskellige fortolkninger og forklarer, hvorfor de er forskellige.
Begreber	Bruger temaets centrale begreber.	Bruger begreberne i forklaringer.	Bruger begreberne præcist og forbinder dem.
Stillingtagen og formidling	Fortæller, hvad de mener, og hvorfor.	Begrunder egne holdninger og lytter til andres.	Argumenterer fagligt og inddrager flere perspektiver.

Støtte og udfordring inden for klassetrinnet

Tekstlængde, kildetyper og støttespørgsmål tilpasses. Elever med behov for støtte får billeder, korte tekster, ordlister, begrebskort, modeller og guidede spørgsmål. Fagligt stærke elever udfordres med selvstændig kildekritik, flere perspektiver og begrundet stillingtagen. Eleverne kan vise deres viden på forskellige måder – som tidslinje, plakat, tegneserie, mundtlig præsentation, podcast eller en mere analyserende skriftlig opgave. Niveauerne er ikke faste: Læreren tilpasser ud fra seneste evaluering.

Én lærer på holdet

Der er én lærer på holdet, Mads. Undervisningen er bygget sådan, at læreren kun skal forberede ét tema og én fortælling ad gangen. Trin 1, 3 og 5 er fælles for hele holdet, og i trin 2 og 4 stilles der forskellige krav til 5., 6. og 7. klasse – fx spørgsmål på tre niveauer: viden, forklaring og analyse. Bilag B kan bruges som fast arbejdsark, så læreren ikke skal lave nye opgaver til hvert klassetrin.

5. Frihed og folkestyre, demokratisk dannelse og ligestilling

Historie og kristendomskundskab bidrager til at forberede eleverne til et liv i et samfund med frihed og folkestyre. I historie lærer eleverne, hvordan magt er blevet fordelt og brugt – fra kongemagt og kirke i middelalderen over Reformationen til i dag – og at historien kan fortælles og bruges på forskellige måder. Det styrker deres kritiske sans over for kilder, myter og nyheder.

I kristendomskundskab øver eleverne den filosofiske samtale: at lytte, spørge, begrunde og være uenige på en ordentlig måde. I temaet Abrahams religioner og i temaet Religion, kunst og myter møder eleverne andres tro med nysgerrighed og respekt, og holdet taler om religionsfrihed og ytringsfrihed. I Ånd, algoritmer og jul tager eleverne stilling til etiske spørgsmål om teknologi og ansvar.

Ligestilling indgår i den daglige undervisning: Grupper sættes på tværs af køn og klassetrin, og alle elever skiftes til at have rollerne historiker, kildeekspert, formidler og sekretær. I temaerne ser holdet på både mænds, kvinders og børns liv – fx dronning Margrete 1.s magt i Kalmarunionen og pigers og drenges barndom gennem tiden.

Alsidig personlig udvikling

Fagene styrker elevernes nysgerrighed, empati og evne til at se en sag fra flere sider. Eleverne øver sig i at fortælle, fremlægge og stå ved deres holdninger og i at samarbejde med elever fra andre klassetrin. Arbejdet med tilværelsesspørgsmål giver plads til elevernes egne tanker om liv, død, skyld, tilgivelse og fællesskab.

6. Evaluering og information til elever og forældre

Løbende evaluering

Evalueringen er en fast del af hvert tema og bruges til at planlægge næste skridt for den enkelte elev. Samtaler, elevprodukter, små faglige tjek og observationer bruges til at vurdere, hvilken støtte eller udfordring den enkelte elev har brug for. Efter hvert tema reflekterer eleverne kort: Hvad har jeg undersøgt? Hvad har jeg lært? Hvad vil jeg gerne vide mere om?

Faste statuspunkter

Hvornår	Status
Skoleårets start	Elevernes arbejde med tidslinje og kilder observeres i temaet Hvem fortæller historien?
Midt i skoleåret	Status i temaet Opdagelser og nye verdener. Hver elev sætter ét mål for foråret sammen med læreren.
I løbet af foråret	Opfølgning på elevens forårsmål i uge 17 ved afslutningen af temaet Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden.
Skoleårets slutning	Afsluttende status ud fra elevprodukter og samtale i temaet Religion, kunst og myter. For 7. klasse vurderes, hvor eleven er i forhold til slutmålene.

Resultaterne noteres i observationsskemaet (bilag A).

Information til forældre

Forældrene informeres om elevens udbytte ved skole-hjem-samtaler og løbende ved behov. Observationsskemaet og elevens fagmappe giver et fælles grundlag for samtalen. Ved afslutningen af 7. klasse får forældrene en samlet vurdering af elevens niveau i forhold til slutmålene.

Evaluering af undervisningen

Efter hvert tema noterer læreren kort, hvad der virkede, og hvad der skal justeres. Ved skoleårets afslutning evaluerer læreren undervisningsplanen sammen med eleverne og ledelsen. Erfaringerne indgår i skolens samlede evaluering af undervisningen og i planen for næste skoleår.

7. Årsoversigt

Oversigten viser årets otte temaer, de forløb fra portalerne, der er samlet i dem, og temaets fokus. Holdet arbejder med ét tema ad gangen, og rækkefølgen kan ændres på grund af emneuger, arrangementer og elevernes proces. Ferier: uge 42 (efterår), 52–53 (jul), 7 (vinter) og 12 (påske). Emneuger: uge 41 og 6 – fagene integreres i emneugens arbejde. Lejrskole: uge 18.

Periode	Tema	Forløb	Fag	Fokus
Skoleårets start Uge 33–37	Hvem fortæller historien?	Én by – mange fortællinger · Myter om historien	Historie	Eleverne undersøger, hvordan den samme by og de samme begivenheder kan fortælles på forskellige måder, og hvordan myter om fortiden opstår og bruges.
Efterår Uge 38–40	Fortællinger og livets ritualer	Lignelser · Ritualet bryllup	Kristendomskundskab	Eleverne arbejder med Jesu lignelser og med brylluppet som ritual og undersøger, hvad fortællinger og ritualer siger om, hvad der er vigtigt i et liv.
Efterår Uge 43–47	Magt i middelalderen	Absalon og Valdemar · Kalmarunionen	Historie	Eleverne undersøger, hvordan konger og kirke fik og brugte magt i middelalderen, og hvordan Danmark blev en del af en stor nordisk union.
Op til jul Uge 48–51	Ånd, algoritmer og jul	Ånd og algoritmer · Juleforløb	Kristendomskundskab	Eleverne diskuterer, hvad der gør et menneske til et menneske i en verden med kunstig intelligens, og arbejder med julens fortælling og traditioner.
Vinter Uge 1–5	Opdagelser og nye verdener	Christoffer Columbus	Historie	Eleverne undersøger Columbus' rejser og mødet mellem Europa og Amerika – og hvordan historien om Columbus fortælles forskelligt i dag.
Vinter Uge 8–9	Abrahams religioner – jødedom og islam	Jødedommen · Islam	Kristendomskundskab	Eleverne undersøger jødedom og islam – centrale fortællinger, højtider, ritualer og symboler – og sammenligner med kristendommen.
Forår Uge 10–17	Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden	Barndom gennem tiden · Reformationen · Hvad tror vi på og hvorfor? · Kristendommen i Danmark · Pest eller kolera?	Historie · Kristendom	Årets tværfaglige tema: Eleverne undersøger, hvordan tro, sygdom og børns hverdag har ændret sig i Danmark – og hvad Reformationen betyder for kirke og samfund i dag.
Skoleårets afslutning Uge 19–25	Religion, kunst og myter	Hinduismen · Kunsten og kampen mellem godt og ondt · Rejsen til det gamle Grækenland · Opsamling og elevvalg	Kristendomskundskab	Eleverne undersøger hinduismen og den græske mytologi og ser på, hvordan kampen mellem godt og ondt udtrykkes i religion og kunst. Året sluttes af med opsamling og et emne efter elevernes valg.

8. Temabeskrivelser

Hvert tema beskrives med et fokus, et undersøgelsesspørgsmål og centrale begreber og med en beskrivelse af, hvordan temaet skrider frem, hvad 5., 6. og 7. klasse arbejder med, og hvordan der evalueres. Temaerne bygger på fagenes årsplan, hvor forløbene fra portalerne er samlet under fælles temaer. Aktiviteterne er forslag og kan udskiftes, så længe temaets fokus og de fem trin fastholdes.

Skoleårets start · Hvem fortæller historien?

Uge 33–37 · Historie · Historieportalen: Én by – mange fortællinger · Myter om historien

Fokus: Eleverne undersøger, hvordan den samme by og de samme begivenheder kan fortælles på forskellige måder, og hvordan myter om fortiden opstår og bruges.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvem bestemmer, hvad vi husker om fortiden – og hvorfor?«

Begreber: fortid, nutid, tidslinje, periode, spor, kilde, fortælling, myte, synsvinkel, historiebrug

Sådan forløber det

Temaet starter fælles med en byvandring eller billeder af lokalområdet før og nu. Holdet laver en fælles tidslinje, der hænger i klassen hele året, og eleverne finder spor efter fortiden i deres egen by. I Én by – mange fortællinger undersøger eleverne, hvordan forskellige personer – fx en købmand, en tjenestepige og en borgmester – ville fortælle om den samme by.

I Myter om historien arbejder eleverne i grupper med roller (historiker, kildeekspert, formidler og sekretær) og undersøger en kendt myte, fx om vikingernes hjelme med horn. Temaet slutter med, at grupperne fremlægger, hvad myten siger, hvad kilderne siger, og hvorfor myten lever videre.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Placerer begivenheder på tidslinjen, finder spor i lokalområdet og genfortæller en historisk fortælling.
- **6. klasse:** Sammenligner to fortællinger om det samme og forklarer, hvorfor de er forskellige.
- **7. klasse:** Forklarer, hvordan og hvorfor en myte bruges i dag, og vurderer, hvad kilderne kan og ikke kan vise.

Evaluering

Status ved skoleårets start: Læreren observerer elevernes arbejde med tidslinje og kilder og noterer i observationsskemaet (bilag A). Grupperne fremlægger deres myte.

Materialer: Historieportalen: Én by – mange fortællinger og Myter om historien · lokale billeder og kort · klassens tidslinje

Lærerens noter efter temaet: _____

Efterår · Fortællinger og livets ritualer

Uge 38–40 · Kristendomskundskab · Kristendomskundskabsportalen: Lignelser · Ritualet bryllup

Fokus: Eleverne arbejder med Jesu lignelser og med brylluppet som ritual og undersøger, hvad fortællinger og ritualer siger om, hvad der er vigtigt i et liv.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvad vil fortællingen sige os – og hvorfor markerer vi livets store dage?«

Begreber: lignelse, billedsprog, budskab, næstekærlighed, tilgivelse, ritual, overgangsritual, vielse, løfte, symbol

Sådan forløber det

Temaet starter med, at læreren fortæller en lignelse, fx Den barmhjertige samaritaner eller Den fortabte søn. Holdet taler om, hvad fortællingen handler om, og hvad den kunne betyde i dag. Eleverne arbejder med flere lignelser og udtrykker deres fortolkning som tegneserie, drama eller en moderne genfortælling.

I anden del undersøger holdet brylluppet som ritual: Hvad sker der i kirken, hvad betyder løfterne og symbolerne, og hvordan holdes bryllup i andre traditioner? Uge 41 er emneuge, og uge 42 er efterårsferie.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Genfortæller en lignelse og fortæller med egne ord, hvad den handler om.
- **6. klasse:** Forklarer lignelsens budskab og sammenligner det med en situation i dag.
- **7. klasse:** Fortolker lignelsen, sammenligner forskellige fortolkninger og perspektiverer til ritualer i andre religioner.

Evaluering

Elevprodukt (tegneserie, drama eller moderne genfortælling) og kort samtale om fortolkningen.

Materialer: Kristendomskundskabsportalen: Lignelser og Ritualet bryllup · Bibelen (børnebibel og hverdagsbibel)

Lærerens noter efter temaet: _____

Efterår · Magt i middelalderen

Uge 43–47 · Historie · Historieportalen: Absalon og Valdemar · Kalmarunionen

Fokus: Eleverne undersøger, hvordan konger og kirke fik og brugte magt i middelalderen, og hvordan Danmark blev en del af en stor nordisk union.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvordan fik man magt i middelalderen – og hvordan holdt man på den?«

Begreber: middelalder, konge, biskop, borg, korstog, krønike, union, dronning, Norden, magt

Historiekanon: Absalon · Kalmarunionen

Sådan forløber det

Temaet starter med en fortælling om Absalon og Valdemar den Store. Holdet placerer middelalderen på tidslinjen, og eleverne undersøger borge, kirker og krøniker som spor efter magt. Spørgsmål stilles på tre niveauer: viden, forklaring og analyse.

I Kalmarunionen arbejder holdet med dronning Margrete 1. og spørgsmålet om, hvorfor de nordiske lande gik sammen – og hvorfor unionen gik i opløsning. Efter et fælles oplæg arbejder eleverne i grupper med hver sin kilde eller person. Temaet slutter med, at grupperne viser deres svar på undersøgelsesspørgsmålet.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller om Absalon, Valdemar og Margrete og placerer dem på tidslinjen.
- **6. klasse:** Forklarer, hvordan konge og kirke samarbejdede og konkurrerede om magten, og bruger en kilde til at belyse det.
- **7. klasse:** Formulerer en historisk problemstilling om magt, bruger flere kilder og vurderer, om Saxos fortælling er troværdig.

Evaluering

Spørgsmål på tre niveauer og en kort fremlæggelse. Læreren følger op på elevernes brug af kilder.

Materialer: Historieportalen: Absalon og Valdemar samt Kalmarunionen · kort over Norden · billeder af borge og kirker

Lærerens noter efter temaet: _____

Op til jul · Ånd, algoritmer og jul

Uge 48–51 · Kristendomskundskab · Kristendomskundskabsportalen: Ånd og algoritmer · Juleforløb

Fokus: Eleverne diskuterer, hvad der gør et menneske til et menneske i en verden med kunstig intelligens, og arbejder med julens fortælling og traditioner.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvad er et menneske – og hvad kan en maskine aldrig blive?«

Begreber: menneskesyn, sjæl, ånd, bevidsthed, ansvar, etik, kunstig intelligens, inkarnation, jul, advent

Sådan forløber det

Temaet starter med et filosofisk spørgsmål: Kan en robot være ked af det? Holdet taler om, hvad der kendetegner et menneske, og eleverne undersøger, hvad kristendommen siger om mennesket som skabt i Guds billede. Eleverne øver sig i at lytte, begrunde og tage stilling i filosofiske samtaler.

I de sidste uger før jul arbejder holdet med juleevangeliet og julens symboler og traditioner – i kirken, i familien og i andre lande. Temaet slutter med en plakat, en debat eller en podcast/fremlæggelse om ét af temaets spørgsmål.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller juleevangeliet og deltager i samtalen om, hvad et menneske er.
- **6. klasse:** Forklarer begreber som menneskesyn og ansvar og begrunder egne holdninger.
- **7. klasse:** Argumenterer for et standpunkt om kunstig intelligens og mennesket og inddrager forskellige livsopfattelser.

Evaluering

Filosofisk samtale og produkt (plakat, debat eller podcast/fremlæggelse).

Materialer: Kristendomskundskabsportalen: Ånd og algoritmer · juleevangeliet (Lukas 2) · julesalmer og billeder

Lærerens noter efter temaet: _____

Vinter · Opdagelser og nye verdener

Uge 1–5 · Historie · Historieportalen: Christoffer Columbus

Fokus: Eleverne undersøger Columbus' rejser og mødet mellem Europa og Amerika – og hvordan historien om Columbus fortælles forskelligt i dag.

Undersøgelsesspørgsmål: »Opdagede Columbus Amerika – og hvem fortæller historien?«

Begreber: opdagelsesrejse, handel, kolonisering, oprindelige folk, verdenskort, synsvinkel, helt, skurk

Historiekanon: Columbus

Sådan forløber det

Temaet starter med gamle verdenskort: Hvordan troede man, at verden så ud omkring 1492? Holdet placerer opdagelsesrejserne på tidslinjen og undersøger, hvorfor europæerne rejste ud, og hvad der skete, da de mødte de oprindelige folk i Amerika.

I anden del arbejder eleverne med, hvordan Columbus fremstilles forskelligt – som helt eller skurk – og hvorfor statuer af ham er blevet fjernet nogle steder. Temaet slutter med et produkt efter niveau: plakat, præsentation eller kildebaseret fremlæggelse.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller om Columbus' rejse og viser den på et kort og på tidslinjen.
- **6. klasse:** Forklarer årsager til og følger af opdagelsesrejserne for både europæere og oprindelige folk.

- **7. klasse:** Sammenligner forskellige fremstillinger af Columbus og forklarer, hvordan historien bruges i dag.

Evaluering

Status midt i skoleåret: kort samtale og elevprodukt (bilag A). Hver elev sætter ét mål for foråret sammen med læreren.

Materialer: Historieportalen: Christoffer Columbus · gamle og nye verdenskort · billeder af statuer og mindesmærker

Lærerens noter efter temaet: _____

Vinter · Abrahams religioner – jødedom og islam

Uge 8–9 · Kristendomskundskab · Kristendomskundskabsportalen: Jødedommen · Islam

Fokus: Eleverne undersøger jødedom og islam – centrale fortællinger, højtider, ritualer og symboler – og sammenligner med kristendommen.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvad har jødedom, kristendom og islam til fælles – og hvad er forskelligt?«

Begreber: Abraham, monoteisme, Toraen, synagoge, sabbat, Koranen, moské, profet, de fem søjler, højtid

Sådan forløber det

Temaet starter med fortællingen om Abraham, som de tre religioner har til fælles. Holdet laver et fælles skema, hvor eleverne løbende noterer ligheder og forskelle mellem jødedom, kristendom og islam.

Eleverne arbejder i grupper med roller og spørgsmål, der går fra viden over forståelse til analyse. Holdet undersøger hellige skrifter, bygninger, højtider og hverdagsliv. Temaet slutter med, at grupperne præsenterer en højtid eller et ritual for holdet. Uge 6 er emneuge, og uge 7 er vinterferie – temaet ligger derfor efter ferien.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller om Abraham og beskriver en højtid eller et ritual i jødedom og islam.
- **6. klasse:** Forklarer centrale begreber og sammenligner en højtid i de to religioner med kristendommen.
- **7. klasse:** Sammenligner tanker, værdier og ritualer i de tre religioner og forklarer forskelle inden for den enkelte religion.

Evaluering

Det fælles sammenligningsskema og gruppernes præsentation.

Materialer: Kristendomskundskabsportalen: Jødedommen og Islam · billeder og film af synagoge og moské

Lærerens noter efter temaet: _____

Forår · Tro og hverdagsliv i Danmark gennem tiden

Uge 10–17 · Historie og kristendomskundskab · Historieportalen og Kristendomskundskabsportalen: Barndom gennem tiden · Reformationen · Hvad tror vi på og hvorfor? · Kristendommen i Danmark · Pest eller kolera?

Fokus: Årets tværfaglige tema: Eleverne undersøger, hvordan tro, sygdom og børns hverdag har ændret sig i Danmark – og hvad Reformationen betyder for kirke og samfund i dag.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvordan har tro og hverdagsliv forandret sig i Danmark – og hvad lever videre i dag?«

Begreber: barndom, børnearbejde, skole, Reformationen, Luther, katolsk, luthersk, folkekirke, tro, epidemi, pest, kolera, kildekritik

Historiekanon: Reformationen

Sådan forløber det

Temaet starter med Barndom gennem tiden: Eleverne interviewer forældre eller bedsteforældre om deres barndom, analyserer billeder og sammenligner med børns liv for 100 og 500 år siden. Uge 12 er påskeferie.

I uge 13–14 arbejder historie og kristendomskundskab sammen om Reformationen: Hvem var Luther, hvad ændrede sig i kirken og i samfundet, og hvordan ser vi det i dag? Derefter undersøger holdet Kristendommen i Danmark og spørgsmålet Hvad tror vi på – og hvorfor? Temaet slutter i uge 17 med Pest eller kolera?, hvor eleverne undersøger, hvordan mennesker forklarede og bekæmpede epidemier, og sammenligner med i dag.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller om børns hverdag før og nu og om, hvad Luther ville ændre.
- **6. klasse:** Forklarer årsager til og følger af Reformationen og bruger et interview eller en kilde til at sammenligne før og nu.
- **7. klasse:** Analyserer, hvordan Reformationen og epidemier har præget samfund og tro, og perspektiverer til i dag.

Evaluering

Opfølgning på elevens forårsmål ved temaets afslutning i uge 17. Elevprodukter: interview, tidslinje, tekst, samtale, plakat eller præsentation.

Materialer: Historieportalen: Barndom gennem tiden og Pest eller kolera? · Kristendomskundskabsportalen: Hvad tror vi på og hvorfor? og Kristendommen i Danmark · Reformationen på begge portaler · besøg i den lokale kirke

Lærerens noter efter temaet: _____

Skoleårets afslutning · Religion, kunst og myter

Uge 19–25 · Kristendomskundskab · Kristendomskundskabsportalen: Hinduismen · Kunsten og kampen mellem godt og ondt · Rejsen til det gamle Grækenland · Opsamling og elevvalg

Fokus: Eleverne undersøger hinduismen og den græske mytologi og ser på, hvordan kampen mellem godt og ondt udtrykkes i religion og kunst. Året sluttes af med opsamling og et emne efter elevernes valg.

Undersøgelsesspørgsmål: »Hvordan har mennesker til alle tider fortalt om godt og ondt?«

Begreber: hinduisme, guder, karma, genfødsel, mytologi, gud og helt, symbol, kunst, godt og ondt

Sådan forløber det

Temaet starter med hinduismen: guder, fortællinger, karma og genfødsel og hverdagslivet i Indien. Uge 18 er lejrskole. Derefter arbejder holdet med Kunsten og kampen mellem godt og ondt og Rejsen til det gamle Grækenland – fra kampen mellem lys og mørke i kunsten til de græske guder og helte.

I uge 23–25 samles der op på året. Holdet ser tilbage på tidslinjen og temaerne, og eleverne vælger et emne fra året, som de vil fordybe sig i. Ugerne bruges også som buffer ved sygdom og arrangementer.

Samme tema – tre niveauer

- **5. klasse:** Fortæller en myte eller fortælling og beskriver, hvordan godt og ondt vises i et kunstværk.
- **6. klasse:** Forklarer centrale begreber i hinduismen og sammenligner med kristendommen.
- **7. klasse:** Laver en sammenlignende analyse af religioner, myter og kunst og perspektiverer til i dag.

Evaluering

Afsluttende status ud fra elevprodukter og samtale. For 7. klasse vurderes, hvor eleven er i forhold til slutmålene.

Materialer: Kristendomskundskabsportalen: Hinduismen, Kunsten og kampen mellem godt og ondt samt Rejsen til det gamle Grækenland · billeder af kunstværker

Lærerens noter efter temaet: _____

Bilag A. Observationsskema

Udfyldes ved statuspunkterne: ved skoleårets start, midt i skoleåret, i løbet af foråret og ved skoleårets slutning. Brug fx S = støtte, K = kerne, U = udfordring, og skriv kort, hvad eleven skal arbejde videre med. For 7. klasse vurderes ved skoleårets slutning, om eleven har nået slutmålene.

Elev	Kl.	Kronologi og sammenhæng · Bibelske fortællinger og kristendom	Kildearbejde · Ikke-kristne religioner	Historiebrug · Livsfilosofi og etik	Næste skridt

Elevens mål for foråret (midt i skoleåret) og opfølgning (i løbet af foråret):

Elev	Mål for foråret	Opfølgning i foråret

Bilag B. Kilde- og tekstark

Arket bruges i fagmappen, når eleverne arbejder med en kilde, et billede eller en tekst. 5. klasse svarer især på de første spørgsmål i hver række, mens 7. klasse arbejder mere selvstændigt og bruger hele arket.

Trin	Spørgsmål til eleven
Fortælling og undren	Hvad handler det om? Hvad undrer jeg mig over?
Spørgsmål	Hvad vil jeg finde ud af? Hvilket spørgsmål kan kilden eller teksten hjælpe med at svare på?
Undersøg	Hvem har lavet kilden, hvornår og hvorfor? Hvad fortæller den – og hvad fortæller den ikke?
Fortolk og forklar	Hvad betyder det? Hvordan hænger det sammen med det, vi ved i forvejen? Kan det forstås på flere måder?
Formidl og tag stilling	Hvad har jeg lært? Hvad mener jeg – og hvorfor? Hvad betyder det for os i dag?

Niveau	Når du arbejder med en kilde eller tekst, kan du …
5. klasse	fortælle, hvad du ser og læser, og sige med egne ord, hvad det handler om.
6. klasse	bruge kilden til at svare på et spørgsmål og sige, om den er brugbar – og hvorfor.
7. klasse	sammenligne flere kilder eller fortolkninger, vurdere synsvinkel og troværdighed og tage begrundet stilling.